UOT 32
DOI:10.30546/3006-0346.2024.5.83.003

DONDURULMUŞ MÜNAQİŞƏLƏRİN HƏLLİNDƏ BEYNƏLXALQ HÜQUQUN ROLUNUN TƏHLİLİ

RÖVŞƏN NİYAZOV
Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Ədliyyə Akademiyası

E-mail: rov_niyazov@mail.ru

"Müdrik insan müharibəyə başlamamaq üçün həmişə bir vasitə tapar".

Admiral İsoroku Mamomoto

Giriş

Dondurulmuş münaqişələr müasir beynəlxalq münasibətlərdə və xüsusilə postsovet məkanında aktual və həll olunması çətin olan problemlərdən biridir [2, s.22]. Bu münaqişələr tərəflər arasında hərbi əməliyyatların dayandırılması, lakin münaqişənin hüquqi və siyasi baxımdan həll olunmaması ilə xarakterizə olunur. Bu vəziyyət münaqişə zonalarında uzunmüddətli qeyri-sabitlik və gərginliyin davam etməsinə səbəb olur, beynəlxalq hüquq və beynəlxalq təşkilatların bu məsələlərə müdaxiləsini zəruri edir [1, s. 556]. Beynəlxalq hüququn dondurulmuş münaqişələrin həllində rolu bu sahədə aparılan tədqiqatların və müzakirələrin əsas mövzusunu təşkil edir [11]. Müxtəlif hüquqi alətlər və mexanizmlər vasitəsilə münaqişələrin həllinə nail olmaq üçün cəhdlər göstərilsə də, nəticələr əsasən qeyri-kafi olur.

Bu baxımdan, tədqiqatın məqsədi dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn rolunu təhlil etməkdir. Araşdırma beynəlxalq hüququn tətbiq olunduğu halların səmərəliliyini və bu hüquqi çərçivələrin münaqişələrin davamlı həllinə nə dərəcədə töhfə verdiyini araşdırmaqla yanaşı, mövcud hüquqi mexanizmlərin effektivliyini qiymətləndirməyi hədəfləyir. Tədqiqat həmçinin, beynəlxalq hüququn tətbiqindəki məhdudiyyətləri və bu məhdudiyyətlərin dondurulmuş münaqişələrin həllində yaratdığı çətinlikləri də üzə çıxarmağı qarşısına məqsəd qoyur.

Bu məqsədə nail olmaq üçün tədqiqat müxtəlif metodlardan istifadə edir. Hüquqi sənədlərin təhlili vasitəsilə mövcud beynəlxalq müqavilələr, konvensiyalar və qətnamələr öyrənilərək dondurulmuş münaqişələrin həllində tətbiq olunan hüquqi çərçivələr qiymətləndirilməkdədir. Kontent təhlili ilə münaqişə bölgələrində tərəflərin rəsmi bəyanatları, media mənbələri və digər açıq resurslar incələnərək, beynəlxalq hüququn təsirləri və nəticələri analiz edilməkdədir. Müqayisəli təhlil vasitəsilə isə müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən beynəlxalq hüququn tətbiqi, bu tətbiqin uğurlu və ya uğursuz olduğu halların müqayisəsi aparılır.

Dondurulmuş münaqişələrin xüsusiyyətləri və beynəlxalq hüququn əsasları

Dondurulmuş münaqişələr müasir dövrdə beynəlxalq münasibətlərdə ciddi problemlərdən biri olaraq qalmaqdadır. Bu münaqişələr tərəflər arasında silahlı toqquşmaların baş verməməsinə baxmayaraq, münaqişənin köklü həllinin tapılmaması və siyasi-hüquqi baxımdan münaqişənin dondurulmuş vəziyyətdə qalması ilə xarakterizə olunur. Bu cür münaqişələr əsasən keçmiş Sovet İttifaqı ərazisində və digər problemli bölgələrdə müşahidə olunur. Dondurulmuş münaqişələrin ən mühüm xüsusiyyəti hərbi əməliyyatların dayandırılması ilə müşahidə olunan nisbi sabitlikdir. Bu sabitlik sülh prosesinin irəliləməsi üçün əlverişli bir şərait yaratsa da, münaqişənin tam həll olunmaması səbəbindən bu vəziyyət müvəqqəti və gərginlikli qalır. Münaqişənin köklü həllini tapmaması tərəflər arasında etimadsızlığın davam etməsinə və gərginliyin istənilən vaxt yenidən alovlanmasına səbəb ola bilər. Bu münaqişələr həm də çox vaxt beynəlxalq hüquq çərçivəsində çözülməsi çətin olan ərazi iddiaları, etnik qarşıdurmalar və milli öz müqəddəratını təyin etmə kimi mürəkkəb məsələlərlə əlaqədardır. Dondurulmuş münaqişələrdə əsas problem ondan ibarətdir ki, tərəflər arasında hüquqi və siyasi məsələlərə dair razılıq əldə edilmədikdə münaqişə zonasında davamlı sülhün əldə olunması mümkün olmur [4, s.88]. Nəticədə, münaqişə bölgələri uzunmüddətli qeyri-sabitliklə xarakterizə olunur ki, bu da həm regional, həm də qlobal səviyyədə təhlükəsizlik üçün təhdid yaradır.

Beynəlxalq hüquq dövlətlər arasında münasibətləri tənzimləyən norma və prinsiplər sistemidir. Dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn əsas məqsədi, sülhün bərqərar olunmasını təmin etmək və münaqişənin tərəfləri arasında hüquqi və siyasi razılaşmanın əldə olunmasına nail

olmaqdır. Beynəlxalq hüquq çərçivəsində sülhün qorunması üçün əsas prinsiplərdən biri dövlətlərin ərazi bütövlüyünün qorunması və münaqişələrin sülh yolu ilə həllinə yönəlmiş səylərin dəstəklənməsidir. Beynəlxalq hüquq münaqişələrin həllində müxtəlif hüquqi mexanizmlərdən istifadə edir. Bu mexanizmlər arasında beynəlxalq müqavilələr, konvensiyalar və sülh müqavilələri xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu hüquqi sənədlər münaqişənin tərəfləri arasında hüquqi çərçivənin yaradılmasına və sülh prosesinin tənzimlənməsinə kömək edir. Eyni zamanda, beynəlxalq hüquq münaqişələrin həllində beynəlxalq təşkilatların, xüsusən də Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) rolunu tanıyır və dəstəkləyir. BMT-nin mandatı altında aparılan sülh əməliyyatları və vasitəçilik səyləri münaqişələrin həllinə mühüm töhfə verir. Bununla belə, beynəlxalq hüququn dondurulmuş münaqişələrin həllində qarşılaşdığı bir sıra məhdudiyyətlər mövcuddur. Bu məhdudiyyətlərdən biri beynəlxalq hüququn tətbiqinin əsasən dövlətlərin razılığına əsaslanmasıdır ki, bu da münaqişələrin həllində hüquqi mexanizmlərin effektivliyini azalda bilər. Həmçinin, beynəlxalq hüquq çərçivəsində qəbul olunan qərarların və ya qətnamələrin tətbiqindəki çətinliklər münaqişələrin həllində qarşıya çıxan digər bir maneədir [5].

Dondurulmuş münaqişələrin xüsusiyyətləri və beynəlxalq hüququn əsasları mövzusunda nümunə gətirilə biləcək bir neçə mühüm hüquqi sənəd vardır. Bu sənədlər beynəlxalq hüququn münaqişələrin həllində tətbiq olunan əsas alətlərini və prinsiplərini ortaya qoyur.

BMT Nizamnaməsi (1945) - Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsi, beynəlxalq hüququn əsas sənədlərindən biridir və münaqişələrin sülh yolu ilə həllinə dair əsas prinsipləri müəyyən edir. Nizamnamə dövlətlərin ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə hörmət, münaqişələrin güc tətbiq olunmadan həll edilməsi və BMT-nin münaqişələrin həllində oynadığı rolu təsbit edir.

Helsinki Yekun Aktı (1975) - Bu sənəd, Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Konfransı (ATƏT) tərəfindən qəbul edilmişdir və Avropa regionunda dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn tətbiqini gücləndirən əsas prinsipləri müəyyən edir. Helsinki Yekun Aktı ərazi bütövlüyü, sərhədlərin toxunulmazlığı və dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilənin qadağan olunması kimi prinsipləri əks etdirir.

Madrid Prinsipləri (2007) - Keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün ATƏT-in Minsk Qrupu tərəfindən təklif olunan Madrid Prinsipləri dondurulmuş münaqişələrin həllində əsas hüquqi çərçivələrdən biri kimi xidmət edir. Bu prinsiplər tərəflər arasında qarşılıqlı razılıq, ərazi bütövlüyünün qorunması və qaçqınların qayıtması kimi əsas məsələləri nəzərdə tutur.

Budapeşt Memorandumu (1994) - Bu sənəd Ukrayna, Rusiya, ABŞ və Böyük Britaniya arasında bağlanmışdır və Ukraynanın nüvə silahlarından imtina etməsi müqabilində onun suverenliyi və ərazi bütövlüyünün təminatını nəzərdə tutur. Krımın Rusiyaya birləşdirilməsi bu sənədin pozulması olaraq qəbul edilir və dondurulmuş münaqişələrin hüquqi aspektlərinə dair vacib bir nümunədir [9].

ABŞ-Rusiya Surət Sazişi (2008) - Bu sənəd Gürcüstanın Cənubi Osetiya bölgəsində baş vermiş münaqişə zamanı imzalanmışdır və atəşkəsin təmin edilməsi üçün hüquqi bir çərçivə yaratmışdır. Münaqişənin həllində beynəlxalq hüququn rolunu nümayiş etdirən nümunələrdən biridir [6].

Beynəlxalq təşkilatların və müqavilələrin dondurulmuş münaqişələrin həllində rolu

Dondurulmuş münaqişələr beynəlxalq münasibətlərdə çətin həll olunan problemlərdən biri olaraq qalır. Bu münaqişələr hərbi əməliyyatların dayandırıldığı, lakin siyasi və hüquqi baxımdan tam həll olunmamış vəziyyətdə qalır. Belə münaqişələrin uzunmüddətli həlli üçün beynəlxalq hüquq çərçivəsində yaradılmış təşkilatların və müqavilələrin rolu olduqca vacibdir. Beynəlxalq təşkilatlar münaqişələrin həllində vasitəçilik və müşahidə missiyaları həyata keçirir, müqavilələr isə hüquqi çərçivəni təmin edərək tərəflərin hüquqi öhdəliklərini müəyyən edir. Beynəlxalq təşkilatlar dondurulmuş münaqişələrin həllində müstəsna rol oynayır. Bu təşkilatlar arasında Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT), Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı (ATƏT), Avropa Şurası və NATO kimi qurumlar xüsusi yer tutur.

BMT - BMT dondurulmuş münaqişələrin həllində əsas beynəlxalq təşkilat olaraq çıxış edir. BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası, münaqişə tərəfləri arasında sülhün bərqərar olunması və atəşkəs rejiminin nəzarəti üçün qətnamələr qəbul edir. BMT-nin sülhməramlı qüvvələri, münaqişə bölgələrində sülhü qorumaq və tərəflər arasında etimadı bərpa etmək məqsədilə yerləşdirilir. Məsələn, BMT-nin Kiprdə-

ki Sülhməramlı Missiyası (UNFICYP) uzun illərdir bu ölkədəki dondurulmuş münaqişənin sülh yolu ilə həllinə töhfə verir [10].

ATƏT - ATƏT xüsusilə postsovet məkanındakı dondurulmuş münaqişələrin həllində mühüm rol oynayır. ATƏT münaqişə tərəfləri arasında dialoq platforması yaradaraq, münaqişələrin sülh yolu ilə həllinə dair razılaşmaların əldə olunmasına çalışır. ATƏT-in Minsk Qrupu keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində vasitəçilik edən əsas beynəlxalq platforma olmuş, ancaq ikili standartlar, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi və s. səbəblərdən danışıqlar prosesi iflasa uğramışdır.

Avropa Şurası - Avropa Şurası insan hüquqlarının və demokratiyanın qorunmasını təmin etmək məqsədilə dondurulmuş münaqişələrin həllində iştirak edir. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi (AİHM) münaqişə tərəfləri arasında insan hüquqlarının pozulması ilə bağlı şikayətləri araşdırır və bu münaqişələrin həllinə hüquqi perspektivdən töhfə verir.

Burada beynəlxalq müqavilələrin roluna toxunmaq lazımdır. Beynəlxalq müqavilələr dondurulmuş münaqişələrin həllində hüquqi çərçivəni təmin edən əsas alətlərdir. Bu müqavilələr tərəflər arasında hüquqi öhdəlikləri müəyyən edir və münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn tətbiqini asanlaşdırır; məsələn, Dayton Sazişi (1995). Bosniya və Herseqovina münaqişəsinin həlli üçün imzalanan Dayton Sazişi dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq müqavilələrin roluna yaxşı bir nümunədir. Bu saziş münaqişə tərəfləri arasında sülhün bərqərar olunmasını təmin edərək, Bosniya və Herseqovinanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etmişdir [7].

Dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn məhdudiyyətləri və çağırışları

Dondurulmuş münaqişələr beynəlxalq hüquq üçün ciddi bir sınaq təşkil edir. Bu münaqişələr, hərbi əməliyyatların dayandırıldığı, lakin siyasi və hüquqi baxımdan tam həll olunmamış vəziyyətlərdir. Dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn rolu mühüm əhəmiyyət kəsb etsə də, bu hüquqi sistemin qarşısında bir sıra məhdudiyyətlər və çağırışlar mövcuddur. Məsələn, beynəlxalq hüququn əsas prinsiplərindən biri dövlətlərin suverenliyi və ərazi bütövlüyüdür. Bu prinsip dövlətlərin daxili işlərinə müdaxiləni qadağan edir və münaqişələrin həllində dövlətlərin öz müstəqilliklərini qorumaq hüququnu tanıyır. Lakin bu prinsip dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn effektivliyini məhdudlaşdırır.

Beynəlxalq hüquq dövlətlər arasında münasibətləri tənzimləyən ümumi prinsiplər və normativ qaydalar toplusu olsa da, bu qaydaların münaqişə vəziyyətlərində necə tətbiq ediləcəyi hər zaman aydın olmur. Beynəlxalq hüququn tətbiqindəki boşluqlar və qeyri-müəyyənliklər dondurulmuş münaqişələrin həllində böyük problemlər yaradır. Məsələn, Krımın Rusiya tərəfindən anneksiyası ilə bağlı vəziyyətdə Budapeşt Memorandumu Ukraynanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü təmin etməyə çalışsa da, bu sənədin məcburi hüquqi qüvvəsi olmadığından Rusiyanın hərəkətlərini dayandırmaq üçün yetərli olmadı. Bu boşluq beynəlxalq hüququn bəzi hallarda münaqişələrin həllində təsirli olmasının məhdud olduğunu göstərir [3, s. 323].

Beynəlxalq təşkilatlar münaqişələrin həllində mühüm rol oynayır, lakin onların səlahiyyətləri və təsir dairəsi tez-tez məhduddur. BMT, ATƏT və digər təşkilatlar münaqişələrin həllində vasitəçilik rolunu oynasalar da, onların qərarları və qətnamələri tez-tez icra olunmur. Məsələn, BMT Təhlükəsizlik Şurasının keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı qəbul etdiyi qətnamələr tərəflərin razılığı olmadığı üçün yerinə yetirilmədi. Bu, beynəlxalq hüququn effektivliyini və bu təşkilatların münaqişələrin həllində nə dərəcədə təsirli olduğunu sual altına qoyur.

Beynəlxalq hüququn tətbiqi tez-tez ikili standartlarla müşayiət olunur, xüsusən də böyük güclərin maraqları müzakirə mövzusu olduqda. Beynəlxalq hüquq çərçivəsində qəbul edilən qərarlar və qətnamələr bəzən güclü dövlətlərin maraqlarına uyğunlaşdırılır. Bu, beynəlxalq hüququn obyektivliyini şübhə altına qoyur və münaqişələrin həllində böyük güclərin təsirini artırır. Məsələn, Rusiya və ABŞ arasında siyasi maraqların toqquşduğu yerlərdə beynəlxalq hüququn tətbiqi qeyri-bərabər olur. Bu, beynəlxalq hüququn tətbiqində səmimiyyətin olmamasına və nəticədə dondurulmuş münaqişələrin həllində uğursuzluqlara gətirib çıxarır.

Beynəlxalq hüququn çağırışlarına gəlincə, müasir texnologiyaların inkişafı və yeni nəsil münaqişələrin yaranması beynəlxalq hüququn qarşısında yeni çağırışlar qoyur. Kiberhücumlar, məlumat müharibələri və digər müasir təhdidlər beynəlxalq hüququn münaqişələrin həllində ənənəvi yanaşmalarının yetərsizliyini göstərir. Beynəlxalq hüquq, bu yeni təhdidlərə uyğunlaşdırılmalıdır ki, dondurul-

muş münaqişələrdə də səmərəli ola bilsin. Bununla yanaşı, dondurulmuş münaqişələrdə dövlət olmayan aktorların, xüsusilə terror qruplarının və digər qeyri-dövlət təşkilatlarının rolunun artması beynəlxalq hüququn səmərəli şəkildə tətbiq olunmasını çətinləşdirir. Dövlət olmayan aktorlar beynəlxalq hüququn əhatə dairəsinə tam daxil olmadığından, onlara qarşı hüquqi tədbirlər görmək çətindir. Bu vəziyyət münaqişələrin həllində yeni mexanizmlərin və hüquqi alətlərin yaradılmasını tələb edir [8].

Müasir dövrdə beynəlxalq ictimaiyyətin beynəlxalq hüquqdan gözləntiləri artmaqdadır. İnsan hüquqlarının qorunması, qaçqınların hüquqları və digər humanitar məsələlər, beynəlxalq hüququn əsas tələbləri arasına daxil edilir. Bu gözləntilər beynəlxalq hüququn dondurulmuş münaqişələrin həllində daha fəal olmasını tələb edir. Lakin beynəlxalq hüququn mövcud imkanları və bu gözləntilər arasında olan uyğunsuzluq, hüquqi sistemin çağırışlarla üzləşdiyini göstərir.

Nəticə

Nəticə olaraq deyə bilərik ki, dondurulmuş münaqişələrin xüsusiyyətləri və beynəlxalq hüququn əsasları arasındakı əlaqə müasir beynəlxalq hüququn bu cür mürəkkəb və uzunmüddətli problemlərin həllində qarşılaşdığı çətinlikləri üzə çıxarır. Beynəlxalq hüquq münaqişələrin həllində əhəmiyyətli rol oynasa da, bu rolun tam təsirli olması üçün hüquqi mexanizmlərin daha da təkmilləşdirilməsi və tətbiq sahələrinin genişləndirilməsi zəruridir. Dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn potensialı yalnız dövlətlərin və beynəlxalq təşkilatların bu mexanizmlərə daha səmərəli şəkildə dəstək verməsi ilə tam şəkildə həyata keçirilə bilər. Hüquqi sənədlər dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn tətbiq olunan əsas sənədləri olaraq, münaqişələrin həllinə dair hüquqi çərçivələrin yaradılmasında mühüm rol oynayır. Bu sənədlər beynəlxalq hüququn münaqişələrin həllində necə istifadə edildiyini və bu çərçivələrin effektivliyini anlamağa kömək edir.

Beynəlxalq təşkilatlar və müqavilələr dondurulmuş münaqişələrin həllində həlledici rol oynayır. Bu təşkilatlar münaqişə tərəfləri arasında vasitəçilik edir, sülh proseslərini dəstəkləyir və insan hüquqlarını qorumağa çalışır. Beynəlxalq müqavilələr isə münaqişələrin həllində hüquqi çərçivəni təmin edir və tərəflərin hüquqi öhdəliklərini müəyyən edir. Buna baxmayaraq, bu səylərin tam səmərəli olması üçün beynəlxalq hüququn tətbiqi və beynəlxalq təşkilatların fəaliyyəti daha effektiv və sistemli olmalıdır. Dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn və təşkilatların potensialı yalnız bütün tərəflərin bu mexanizmlərə tam şəkildə riayət etməsi və onların effektivliyini artırmaq üçün qarşılıqlı əməkdaşlıq etməsi ilə tam şəkildə həyata keçirilə bilər.

Dondurulmuş münaqişələrin həllində beynəlxalq hüququn qarşısında duran məhdudiyyətlər və çağırışlar bu hüquqi çərçivənin təsirli olub-olmaması sualını gündəmə gətirir. Dövlətlərin suverenliyi, beynəlxalq hüququn tətbiqindəki boşluqlar, beynəlxalq təşkilatların məhdud səlahiyyətləri və ikili standartlar kimi məhdudiyyətlər beynəlxalq hüququn münaqişələrin həllində qarşılaşdığı əsas problemlərdir. Bununla yanaşı, müasir texnologiyaların inkişafı, dövlət olmayan aktorların rolu və beynəlxalq ictimaiyyətin gözləntilərinin artması kimi çağırışlar beynəlxalq hüququn bu yeni təhdidlərə qarşı uyğunlaşmasını tələb edir. Bu məhdudiyyətlər və çağırışlar nəzərə alındıqda, beynəlxalq hüququn dondurulmuş münaqişələrin həllində daha effektiv olması üçün müəyyən islahatlar və yeniliklər lazımdır. Bu islahatlar beynəlxalq hüququn icra olunma mexanizmlərinin gücləndirilməsi, beynəlxalq təşkilatların səlahiyyətlərinin genişləndirilməsi və beynəlxalq hüququn müasir dövrün təhdidlərinə uyğunlaşdırılması istiqamətində olmalıdır. Bu yanaşmalarla beynəlxalq hüquq dondurulmuş münaqişələrin həllində daha güclü və təsirli bir rol oynaya bilər.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

1. *Broers, L. From "frozen conflict" to enduring rivalry: reassessing the Nagorny Karabakh conflict. Nationalities Papers, 2015, 43(4), 556–576. https://doi.org/10.1080/00905992.2015.1042852*

2. Coyle, J.J. Russia's Border Wars and Frozen Conflicts. London: Springer International Publishing, 2018. 340 p. (p.22)

3. Deliagin, M. Crimea: The First Step in Russia's Return to the World. Russian Social Science Review, 2021, 62(4–6), 323–348. https://doi.org/10.1080/10611428.2021.2002064

4. Kappmeier, M., Fütterer, M., & Redlich, A. Transforming the Frozen Conflict of Moldova-Transdniestria Through Joint Mediation Training. Journal of Peacebuilding & Development, 2014, 9(3), 88–94. https://doi.org/10.1080/154231

66.2014.984562

5. Kennedy, R. The limits of soft balancing: the frozen conflict in Transnistria and the challenge to EU and NATO strategy. Small Wars & Insurgencies, 2016, 27(3), 512–537. https://doi.org/10.1080/09592318.2016.1151655

6. Marking 16 Years Since Russia's Invasion of Georgia. URL: https://ru.usembassy.gov/marking-16-years-since-russias-invasion-of-georgia/

7. The General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/e/0/126173.pdf

8. Tudoroiu, T. Unfreezing Failed Frozen Conflicts: A Post-Soviet Case Study. Journal of Contemporary European Studies, 2015, 24(3), 375–396. https://doi.org/10.1080/14782804.2015.1117968

9. Ukraine: The Budapest Memorandum of 1994. URL: https://policymemos.hks.harvard.edu/files/policymemos/files/2-23-22_ukraine-the_budapest_memo.pdf?m=1645824948

10. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus. URL: https://unficyp.unmissions.org/about

11. Wolff, S. A resolvable frozen conflict? Designing a settlement for Transnistria. Nationalities Papers, 2011, 39(6), 863–870. https://doi.org/10.1080/00905992.2011.617363

Ровшан Сабир оглы Ниязов

РЕЗЮМЕ

Статья подробно анализирует роль международного права в урегулировании замороженных конфликтов и сложности, с которыми сталкивается этот процесс. Замороженные конфликты характеризуются прекращением военных действий, но юридическое и политическое разрешение конфликта не достигнуто. Эти конфликты представляют собой серьезное испытание для международного права и международных организаций, поскольку существующие правовые инструменты и механизмы часто оказываются недостаточными. В статье анализируются роль международного права в урегулировании конфликтов, его эффективность и ограничения. Правовые документы, конвенции и полномочия международных организаций оцениваются как ключевые элементы в разрешении этих конфликтов. Подчеркиваются ограничения международного права, такие как принцип государственного суверенитета, ограниченность полномочий и пробелы в его применении. Статья отмечает необходимость реформ и создания новых правовых механизмов для повышения эффективности международного права. Это направлено на увеличение потенциала международного права в урегулировании конфликтов.

Ключевые слова: *Замороженные конфликты, международное право, мирные процессы, правовые ограничения, международные организации.*

Rovshan Sabir oglu Niyazov

SUMMARY

The article provides a detailed analysis of the role of international law in resolving frozen conflicts and the challenges faced in this process. Frozen conflicts are characterized by the cessation of military actions, yet the conflict remains unresolved in legal and political terms. These conflicts present a significant challenge for international law and international organizations, as existing legal tools and mechanisms often prove insufficient. The article examines the role of international law in conflict resolution, its effectiveness, and its limitations. Legal documents, conventions, and the mandates of international organizations are assessed as key elements in resolving these conflicts. The article highlights the limitations of international law, such as the principle of state sovereignty, limited mandates, and gaps in its application. The article emphasizes the need for reforms and the creation of new legal mechanisms to enhance the effectiveness of international law, aiming to increase its potential in conflict resolution.

Keywords: *Frozen conflicts, international law, peace processes, legal limitations, international organizations.*